

Xavier de Maistre:

Mlada Sibirjanka.

(Dalje.)

obrotnici iz Jekaterinburga sta obolelemu trgovcu naročili, naj vedno tako uredi, da bo Praskovija vedno brez posebnih težav nadaljevala potovanje tudi iz Nižnjega Novgoroda naprej. Toda v tem mestu je nista priporočili nobenemu znancu. Praskovija se tudi ni mislila v mestu ustavljati. A nesreča na Kami je zmedla račune. Bila je torej brez varstva, brez znanih ljudi, ko so jo čolnarji prinesli bolno na breg.

Ne daleč od pristanišča je zagledala cerkev in samostan. Napotila se je tja, da bi tukaj najprej prosila, potem šele bi šla v mesto prosit. Ko je vstopila v že nekoliko zapuščeno cerkev, je zaslišala izza omrežja pobožno petje redovnic, ki so opravljale večerno molitev. Vzela je to za dobro znamenje.

»Če mi bo Bog pomagal izvršiti mojo željo, bom postala redovnica« je obljubila sama pri sebi. »Potem si bom štela v dolžnost samo, da se zahvalim Bogu za tako milost.«

Ko je stopila iz cerkve, se je solnce potapljalo v rusko poljano. Postala je nekoliko na cerkvenem pragu in se zamaknila v lepi prizor. Mesto Nižnij Novgorod, ki leži ob izlivu Oke v Volgo, ne more imeti boljše in lepše lege. Praskoviji se je zdelo, da je mesto neskončno. Skoro se je zbala.

Odhajaje iz Išima je videla nevarnosti, ki škodujejo samo telesu. Pripravila se je na lakoto in na še tako hud mraz, da, celo na smrt. Ko pa je spoznala vrednost družbe, je spoznala nove nevarnosti, spričo katerih jo je zapuščal pogum.

Ko je odšla v pustinjo, je morda že slutila puščobo velemest, kjer je revež popolnoma pozabljen sredi množice, kjer v grozničavi naglici in šumu vidi oči, ki ne vidijo, in vidi ušesa, ki ne slišijo.

Odkar je pri jekaterinburških prijateljicah spoznala takozvano oliko, ki jo zahteva boljša družba, je v njej vzrasla senca nerazumljivega ponosa. Poskusi, ki jih je zahteval njen položaj, so ji bili v večjo muko ko kdaj poprej.

»Kje bom našla tako dobrih prijateljev, kakršne sem zapustila v Jekaterinburgu? Tisoč vrst me loči od njih. Kaj bom neki počela v Petrogradu, kako bom, reva, prišla v carsko palačo, če pa se bojim tu prositi za pohlevno prenočišče?«

Take in enake misli ji niso vlivale poguma v potrto srce. Skoro je obupavala. To so bili trenutki bridke preizkušnje njene trdne vere. Bridko je zajokala.

Kmalu pa je, kakor da bi jo obsijala posebna milost, potlačila solze in si očitala slabost. Kaj jo vendar moti, da ne zaupa več v Boga? Prosila je odpuščanja angela varuha. Tako navado je ohranila še od otroških let.

»Brez dvoma mi je ta vdihnil srečno misel, brez dvoma mi je angel varuh rekel, naj stopim v cerkev, da dobim pri Bogu pogum, saj mi ga je hranil pri vseh težavah,« je Praskovija pravila pozneje.

V resnici se je namreč vrnila v cerkev in prosila kakor že tolikokrat božjega varstva.

Redovnica vratarica pa je prišla prav tedaj zapirat. Sledila je Praskoviji, ki je ni opazila, ampak je začela goreče moliti. Toda redovnica je pristopila in ji povedala, da cerkev ob tem času po navadi že zapro. Praskovija se je kar prestrašila, nato pa je otroško nedolžno hitela pojasniti, po čemu se je vrnila v cerkev.

Razložila je redovnici, kako nerada bi prosila za prenočišče v kakšni krčmi, kjer se natepajo vse vrste ljudi. Poljubila je redovnici roko in jo s tihim glasom poprosila, naj ji izprosi prenočišče v samostanu, pa četudi na hodniku. Sestra vratarica je odvrnila, da v samostanu ne morejo prenočevati tujcev, da pa bi častita sestra prednica gotovo rada ubogi potnici s čimerkoli postregla.

»Ne želim drugega kakor zavetišča čez noč,« je nekoliko samozavestno odkimala Praskovija in pokazala na torbico, v kateri je nosila denar. »Dobrotni gospe sta mi napravili obleko in me toliko oskrbeli s sredstvi, da nekaj časa lahko potujem brez miloščine. Samo za to noč vas prosim, potem grem takoj naprej.«

Sestra vratarica jo je skozi vegaste samostanske hodnike vedla do častite sestre prednice.

Ta je bila ravno sredi molitve. Sestra vratarica se je ustavila pri vratih in pokleknila. Isto je storila Praskovija proseč Boga, naj gane prednico, da ji bo naklonjena.

Ko je prednica končala s svojo molitvijo, je Praskovijo prijazno dvignila. Praskovija se je predstavila, ljubko, kakor je znala samo ona, povedala o svojem potovanju, pokazala potni list in prosila za prenočišče, kar je brez odloga dobila.

Kmalu je stala sredi redovnic, ki jih je v opatinjino sobo prignala radovednost. Praskovija je ponavljala svojo zgodbo preprosto, a tako zgovorno, da so se ženske jokale in jo imele rade, ena bolj kot druga.

Opatinja jo je prenočila v lastni celici. Takoj, ko je dekleta spoznala, je imela v mislih, da jo pridrži in jo všteje med novinke svojega samostana.

Praskovija se je že davno namenila, da postane redovnica, če le uspe

njeno potovanje. Skozi celo povest ste videli, da mora po njenem mnenju Kiew ležati ob poti, ki drži v Petrograd. V Jekaterinburgu šele je zvedela, kako se moti. A vendar je hrepenela, da bi se posvetila v tem mestu, kjer je pokopanih toliko svetnikov. V kakem samostanu, ki jih je na stotine v mestu, je hotela čakati zadnjo uro. A zdaj je bila drugače poučena in v resnici je čutila, da ni nobene težave, če si Nižnij Novgorod izvoli za poslednje zavetišče. Toda prednici je samo obljubila, da se bo nekoč še oglasila. Ko jo je mati prednica silila, da naj takoj izvrši redovne obljube, jo je odločno zavrnila.

»Ali pa vem, kaj Bog od mene zahteva? Hočem in želim tukaj v samostanu počakati na belo ženo. Toda, ali je taka volja božja, ne vem. Kdo mi more zagotoviti, da se Bog temu ne protivi?«

Prav rada je ostala nekaj dni v samostanu, da bi si odpočila in si nabrala svežih moči za pot v Moskvo. Ko je že mislila oditi, je začutila nenadoma silno utrujenost in morala je v posteljo. Vrgla jo je zopet nevarna bolezen. Odkar je padla v Kamo, jo je napadal hud kašelj. Kuhala jo je vročina, pretresal jo je mraz. Vsi zdravniki, ki jih je mati prednica sklicala k bolniški postelji, so obupali nad njo in njenim zdravjem. Le Praskovija je še vedno tako trdno upala, kakor takrat, ko je v spremstvu obeh prijateljev pregnancev odhajala iz Išima.

»Prav dobro vem, da ni še prišla moja ura. Bog mi bo dovolil in dal, da dovršim načrt, ki sem ga našla v srcu še čisto majhna.«

In res je kakor po čudežu okrevala, čeprav počasi. Celo poletje je ostala še v samostanu. Že itak slabotnega telesca ni mogla potovati peš. S pošto pa še manj, ker ni imela denarja. Kazalo ji ni drugega, kakor da počaka snega. Sani drče lahno in urno preko zasneženih poljan in Praskovija bi dospela v Petrograd udobneje kakor na nerodni telegi.

V tem čakanju je žvela popolnoma po redovnih pravilih in celo tako strogo, da ji je skoro škodovalo. Izpopolnjevala se je v branju in pisanju.

Prednica, ki jo je vzljubila na prvi pogled, jo je zdaj spoštovala. Sestre redovnice so ji stregle na vso moč in vneto molile za Praskovijino zdravje; nikoli niso za trenutek podvomile, da se Praskovija nekega dne vrne iz Petrograda, vesela, da je izpolnila svojo nalogo. In nato bo izpolnila obljubo, ki jo je dala prednici, in bo postala draga sestra v njihovem samostanu.

Ko je sneg pobelil ceste, je sedla na sani in se odpeljala proti Moskvi. Potovala je v družbi. Saj je imelo mnogo ljudi isto pot.

Ker je prednica ni mogla odvrniti od potovanja, ji je dala priporočilno pismo na svojo prijateljico v Moskvi, na gospodično S. Zagotovila je nazadnje le Praskoviji, naj pride v samostan kadarkoli hoče, vselej bo sprejeta kakor ljuba hčerkica. Pa naj že izvrši svojo nalogo ali pa ne, priti mora še k njej. Častita mati jo je poljubila na čelo in komaj potlačila solze.

V Moskvo je Praskovija dospela brez ovir in nevarnosti. Gospodična S. jo je gostila nekaj dni, poiskala ji tovariša in spremila za pot v Petrograd in jo oskrbela z drugimi potrebščinami. V dvajsetih dneh je pustila Praskovija pot od Moskve do Petrograda za seboj. Vozila se je s prijaznim trgovcem iz Moskve.

Gospodična S. ji je napisala priporočilno pismo za princeso T., ki so jo v Petrogradu zelo spoštovali. Povrhu tega je hranila priporočilna pisma od jekaterinburških dobrotnic. Ta pisma so bila edina opora v vrvenju glavne mesta, kamor je dospela sredi februarja. Leto in pol je potovala iz Išima v Petrograd.

Bila je izmučena do smrti, njeno življenje je viselo na nitki. V resnici, zelo se je spremenila, odkar je odšla iz Sibirije. A nekaj je ostalo nespremenjeno. Poguma je imela v Petrogradu prav toliko kot prvi dan potovanja.

Nastanila se je pri svojem vodniku, trgovcu iz Moskve, na Katarinskem aabrežju. Nato je nekaj časa blodila po mestu brez cilja. Ni vedela, kaj naj počne, ni vedela, kam naj se obrne s priporočilnimi pismi. Trgovec je bil ves zaverovan v kupčije in se ni menil za njo. Rekel je sicer, da bo poiskal kneginjo T., toda kmalu ga je klicala kupčijska zadeva v Rigo. Praskovijo je prepustil varstvu svoje žene, ki je dobro ravnala z njo, a za njena pota se ni pobrigala.

V tej zadregi ji je svetoval nekdo, ki je stanoval v isti hiši, naj naredi prošnjo, da bi še enkrat pregledali obtožbo in obsodbo njenega očeta. Pounudil se je, da poišče pisarja, ki bi prošnjo napisal. Praskovija se je spomnila na uspeh, ki ga je doživela s prošnjo na tobolskega guvernerja, in ta uspeh jo je potrdil, da je privolila. Sestavila je prošnjo, kajpada zelo slabo; saj ni imela pojma, kako se pišejo in sestavljajo take prošnje.

Priporočilna pisma je menila porabiti pozneje. Do zdaj ji je v Petrogradu še vse spodletelo. Niti z enim naslovom se ni mogla okoristiti.

S prošnjo je neko jutro po dolgem povpraševanju stala pred mestno hišo. Stopila je po stopnicah navzgor in preden se je zavedala, je že bila v pisarnah. Kar vroče ji je postalo, ko pa ni vedela, na koga naj se obrne z svojo zadevo. Pisarji, katerim je molila svojo listino, so jo komaj utegnili pogledati in so pisali naprej. Srečalo jo je mnogo drugih gospodov, a vsi so hiteli mimo; ognili so se je, kakor kamna na cesti, namesto da bi jo poslušali in sprejeli prošnjo. Celó čuvaj se je obrnil od nje. Saj ni bila videti nevarna, Sreča v nesreči je hotela, da sta se zaletela drug v drugega, ko se mu je Praskovija ponižno umaknila na stran. Starec je nejevoljno pobaral, česa išče v dvoranah.

Pokazala mu je prošnjo in ga rotila, naj jo odda v prave roke. Pa dedec jo je imel za beračico in jo je pognal skozi prve duri.

Ni se upala vrniti in je ostala ves dopoldan na stopnicah ter sklenila, da pokaže prošnjo prvemu, ki pride mimo nje. Opazovala je ljudi, ki so stopali iz lepih vozov in hiteli po stopnicah. Zvezde so se jim svetile na prsih, meč je žvenketal ob boku: zlati našitki na ramah in na rokavih so zapeljali Praskovijo, da je gospodo imela za častnike. Teh se ni upala ogovarjati, ampak je čakala, da zagleda višjega uradnika, ki bi ji lahko pomogel.

(Dalje.)

Lea Fatur:

Opazuj in sklepaj!

(Indijska pravljica.)

Štiri dečke enake starosti so poslali njih starši v šolo k slavnem Tete-lju v Titvo. Ko so minula leta učenja, so se poklonili učenci svojemu učitelju in se potem napatili peš domov. Po poti so se trije dečki pogovarjali, kako se bodo doma igrali in pohajali, četrti — modri Majon — je pa molčal in le opazoval. Privedla jih je pot okoli griča, ki je bil na drugo stran kakor odsekan in pod njim je bil globok prepad. Pa pridrvi mimo pes in steče na grič. Majon pravi svojim tovarišem: »Tega psa pa podi besen slon, toda oba se bosta ubila v prepadu.«